

**УДОД**  
**Андрій**

*завідувач кафедри кримінального  
права та кримінології факультету  
№1 Донецького державного  
університету внутрішніх справ*

## **КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ОБРАЗУ ЧЕСТІ І ГІДНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ, ПОГРОЗА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЮ**

Образ честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю, на сьогоднішній день кримінально-правова охорона потерпілих від вище зазначеної статті кримінального кодексу є вкрай актуальним на сьогоднішній день. Захист честі і гідності в реаліях сьогодення є в край необхідним для моральної підтримки самих військовослужбовців так і ветеранів бойових дій. Але вчинення даного кримінального правопорушення, хоч і на превеликий жаль, здійснюється на території України, а вже на деокупованій території цей злочин може вчинятися відносно військовослужбовця набагато частіше, перш за все це пов'язано з тим, що навіть за відносно короткий час пропаганда окупаційної влади перевернула свідомість осіб які опинилися на окупованій території. При цьому в конструкції ст. 435-1 КК України присутня деяка недосконалість, щодо кваліфікації відповідних суспільно-небезпечних діянь.

Честь військовослужбовця визначається його зобов'язаннями перед державою, суспільством та його оточенням. Вона включає в себе відданість цінностям, які стоять в основі служби: відвага, відданість, справедливість і відповідальність. Тому, честь військовослужбовця - це внутрішня якість, що передбачає відданість вищим цінностям та моральним стандартам.

Гідність військовослужбовця полягає в повазі до самого себе та інших. Військовослужбовці повинні демонструвати повагу до прав людини та міжнародного гуманітарного права навіть під час виконання своїх обов'язків.

Виходячи із вище зазначених визначень, складно визначити, яка саме повинна бути суспільно-небезпечна дія за для того, що б образити честь і гідність військовослужбовця в даному контексті. Але за загальним

правилом образу честі і гідності супроводжується образою честі і гідності саме в непристойній формі із демонстрацією непристойних дій чи демонстрацією відповідних образливих жестів, знаків і висловлювань. Тут постає питання, якими саме жестами, висловлюваннями чи діями суб'єкт кримінального правопорушення повинен здійснити за для образи військовослужбовця. Тому в цьому випадку розуміння образу честі і гідності військовослужбовця покладається на останнього і вже він повинен давати оцінки чи ці дії, жести, висловлювання ображають його честь і гідність.

В даному випадку суб'єктивне оцінювання образи військовослужбовця, яке покладене на останнього не дасть повного розуміння, що в нас є кримінальним правопорушенням, а де буде відсутній склад кримінального правопорушення, призведе до зловживання потерпілими особами свої суб'єктивним судженням щодо образи.

Щодо розуміння погрози військовослужбовцю, в даному аспекті все доволі зрозуміло висловлювання, демонстрація спричинення тілесних ушкоджень, вбивства або висловлювання знищення майна військовослужбовця в загальному розуміння можливо визначити на процесуальному рівні шляхом проведення відповідних слідчих дій і послідовно можна визначити що суб'єкт злочину мав на меті висловлюючи погрозу фізичного насильства чи демонструючи погрозу спричинення вбивства та/або насильства щодо військовослужбовця. Тому під погрозою слід розуміти погрозу психічного насильства (як самотійного виду насильства, заподіянням якого можливо погрожувати), а також заподіянням побоїв, мордування, легких, середньої тяжкості та тяжких тілесних ушкоджень, згвалтуванням, задоволенням статевої пристрасті неприродним способом.

Також, такі кримінальні правопорушення можуть вчинятися і між військовослужбовцями, щодо образи честі і гідності але в іншій образливій формі а ніж така яка була описана вище, а саме: - надумана хоробрість або відвага перед тим військовослужбовцями, які ще не приймали участь у військових діях або були залучені в інших заходах військового характеру; - присвоєння собі героїчних вчинків які прикрашені або загалом не відбувалися з цим військовослужбовцем. Такі дії так само тягнуть за собою образу честі і гідності щодо тих осіб, котрі не здогадуються про неправдивість такої інформації. Таким чином, потерпілим в даному випадку

може бути як військовий так і звичайна особа котра немає відношення до військової служби.

Тому ст. 435-1 КК України необхідно також додати діяння направлені проти військової доблесті. Саме поняття доблесті передбачає собою, що — це свідома готовність долати будь-які перепони на шляху досягнення якої-небудь високої мети, не втрачаючи гідності та честі. В цьому випадку перекладаючи поняття доблесті саме у військову сферу матимемо відповідний кримінально-правовий захист військовослужбовця, суспільства, громадян України від неправдивої інформації, щодо «героїчності» окремих осіб які намагаються себе прикрасити на фоні інших осіб або загалом набути собі яких небуть бонусів за видуману героїчну інформацію.

Тому в даному випадку ст. 435-1 КК України необхідно доповнити відповідною частиною, щодо «Дії спрямовані на осквернення військової доблесті» де відповідальність буде наступати як для військовослужбовців так і для загальних суб'єктів кримінальної відповідальності, потерпілими особами від вище зазначених дій необхідно визначати, як загальні так і спеціальні суб'єкти.